

Dato: December II 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

8.2 Anlægskartoteket

Den detaljerede registrering af kommunens materielle aktiver sker i et særskilt anlægskartotek. Anlægskartoteket indeholder forskellige oplysninger om det enkelte aktiv – bl.a. om typen af aktivet, hvilket område (funktion) aktivet anvendes til, aktivets værdi, akkumulerede afskrivninger mv.

Overordnede oplysninger vedrørende aktivernes værdi, årets afskrivninger mv. overføres fra anlægskartoteket til en samlet statusbalance, der indeholder såvel oplysninger om de finansielle aktivers værdi som oplysninger om de materielle aktivers værdi fra anlægskartoteket. Oplysningerne overføres fra anlægskartoteket til statusbalancen med udgangspunkt i kategoriseringen af aktiver, som er beskrevet i afsnit 2.1 nedenfor. Statusbalancen vil således indeholde oplysninger om værdien af kommunens grunde og bygninger, tekniske anlæg, maskiner og større specialudstyr, inventar, transportmidler mv. Ligeledes overføres fra hovedkonto 9 oplysninger om kommunens finansielle aktiver og passiver til den samlede statusbalance.

Anlægskartoteket er som udgangspunkt et internt arbejdsredskab i den enkelte kommune, og der stilles alene *formkrav* til en overordnet kategorisering af aktiverne i anlægskartoteket (jf. nedenstående kategorisering). Derudover stilles en række *indholdsmæssige* krav i form af autoriserede regler for indregning og måling af materielle aktiver samt krav til, hvilke oplysninger der som minimum skal kunne genereres på baggrund af anlægskartoteket (jf. afsnit 8.2.1 - 8.2.3).

Det skal bemærkes, at de standardiserede levetider som findes i anlægskartoteket kan fraviges, såfremt kontraktlige eller juridiske forhold tilsiger en anden levetidsperiode

8.2.1 Anlægskartotekets grundstruktur

Kategoriseringen af kommunens materielle aktiver i anlægskartoteket skal som minimum følge nedenstående kategorisering. Det er frivilligt at foretage en yderligere opdeling i forskellige typer af aktiver, f.eks. kan 001 opdeles i administrationsbygninger, bygninger til serviceformål, infrastruktur og offentlige anlæg.

MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER:

- 000 Grunde
- 001 Bygninger
- 002 Tekniske anlæg, maskiner, større specialudstyr og transportmidler
- 003 Inventar – herunder computere og andet IT-udstyr
- 004 Materielle anlægsaktiver under udførelse og forudbetalinger for materielle anlægsaktiver

IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

- 005 Udgifter til udviklingsprojekter og andre erhvervede immaterielle anlægsaktiver

OMSÆTNINGSAKTIVER

Dato: December II 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

006 Varebeholdninger/-lagre

007 Grunde og bygninger bestemt til videresalg

Definitionen af de enkelte kategorier er beskrevet nedenfor. Der kan i nogle tilfælde opstå tvivl om den konkrete kategorisering af et aktiv. I disse tilfælde skal aktivets hovedformål lægges til grund for kategoriseringen. Det kan f.eks. være tilfældet med en pumpestation eller en transformatorstation. Her vil de tekniske installationer/anlæg oftest være det centrale element, idet bygningen kan betragtes som en 'ydre skal', der samtidig udgør et væsentligt mindre beløb sammenlignet med det tekniske anlæg. Hele anlægget skal derfor registreres som 002 Tekniske anlæg, maskiner, større specialudstyr og transportmidler.

000 Grunde

Til denne kategorien hører grunde, som *ikke* besiddes med salg for øje. Dette gælder såvel bebyggede grunde som ubebyggede arealer.

Grunde bestemt til videresalg optages under kategori 007 grunde og bygninger til videresalg.

Grunde antages ikke at have en begrænset brugstid, og der skal derfor normalt ikke foretages afskrivninger herpå. Kan grundens værdi ikke opretholdes f.eks. som følge af forurening, og antages der at være tale om en permanent værdiforringelse, nedskrives grundens værdi dog (jf. i øvrigt afsnit 3.1 om nedskrivninger).

001 Bygninger

Til denne kategori hører forskellige bygninger. Kategorien omfatter både bygninger, som anvendes til:

- forskellige serviceydelser (folkeskoler, daginstitutioner samt tilhørende legepladser, plejehjem/-boliger, gymnasier, hospitaler, brandstationer, biblioteker, idrætsanlæg, svømmehaller mv.)
- administrative formål (rådhus, administrationsbygninger mv.)
- boligformål ungdomsboliger, kommunalt almennyttigt boligbyggeri mv.
- diverse formål (kommunale kiosker eller pavillioner, parkeringskældre mv.)

Bygninger bestemt til videresalg er ikke omfattet af denne kategori, men optages under kategori 007 grunde og bygninger til videresalg. Tilsvarende gælder for et tidligere anlægsaktiv (f.eks. en daginstitution), der sættes til salg.

Til en bygning henregnes udgifter og installationer, som er nødvendige for bygningens funktion. Det gælder særlige installationer samt grundforbedringer f.eks. kloakering samt have- og parkeringsanlæg.

Det bemærkes, at leasede bygninger ligeledes registreres under denne kategori.

Bygninger anses normalt for at have en begrænset levetid, og disse anlægsaktiver skal derfor afskrives systematisk over brugstiden. Alt andet lige anses bygninger, der benyttes til produktion eller til et konkret serviceformål f.eks. daginstitutioner, skoler mv. for at have kortere levetid end beboelsesejendomme samt administrationsbygninger.

I tilknytning til aftalerne om den kommunale økonomi for 2007 er det aftalt, at autorisere følgende levetider indenfor kategorien grunde og bygninger:

Dato: December II 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

Bygningens anvendelse	Eksempler	Levetid
Administrative formål	Rådhus, administrationsbygninger mv.	45-50 år
Forskellige serviceydelser	Folkeskoler, sociale institutioner, daginstitutioner samt tilhørende legepladser, plejehjem/-boliger, brandstationer, biblioteker, idrætsanlæg, svømmehaller mv.	25-30 år
Diverse formål	Kommunale kiosker eller pavillioner, parkeringskældre mv.	15 år

Der er endvidere fastlagt følgende værdiansættelsesprincipper samt levetider vedr. indretning i lejede lokaler samt installationer i bygninger:

	Værdiansættelsesprincip	Levetid
Indretning af lejede lokaler	Kostpris	10 år eller over lejekontaktens varighed

Indretning af lejede lokaler omfatter lokalefaciliteter, hvor enheden selv har foretaget særligt indretning af de lejede lokaler og afholdt udgiften hertil. Lokaleindretning afholdt af udlejer indregnes ikke på enhedens balance. Indretning af lejede lokaler omfatter udgifter, som relaterer sig til nagelfast indretning der tilgodeser lejers særlige behov. Har anskaffelsen karakter af inventar eller lignende, som ikke er nagelfast, indregnes udgiften som "Inventar". Deposita betalt til udlejer i forbindelse med indgåelse af lejekontrakter mv. klassificeres som et omsætningsaktiv.

002 Tekniske anlæg, maskiner, større specialudstyr og transportmidler

Til denne kategori hører anskaffelser, der har karakter af tekniske anlæg samt større maskiner og specialudstyr. Kategorien omfatter bl.a. transformerstationer, transmissions- og distributionsnet, stikledninger, forskellige produktionsanlæg, kompressere, pumper og veksleranlæg, rentvandsbeholdere, indvindingsboringer, spildevandsanlæg, slamsugere, sorteringsanlæg, containere, gravkøer, cementblandere, fejmaskiner, sneplove, større græsplæneklippere, lyskurver og parkeringsautomater. Til kategorien hører endvidere kraner, hejseanlæg, særlige maskiner eller specialudstyr til storkøkken, centralvaskerier og lignende.

Endvidere omfatter kategorien forskellige former for transportmidler, bl.a. personbiler, lastbiler, busser og minibusser, både, færger, ambulancer, brandbiler, skraldevogne og traktorer.

For denne kategori kan der være afgrænsningsproblemer til såvel bygninger som til de særlige installationer, der ofte indgår som en del af bygningen (jf. 001 Bygninger ovenfor). En vejledning for afgrænsningen mellem 001 Bygninger og 002 Tekniske anlæg, maskiner og større specialudstyr kan være, hvad der medtages i den offentlige ejendomsvurdering. Medtages en særlig installation som en

Dato: December II 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

del af den offentlige ejendomsvurdering, vil det være korrekt at medtage installationen under kategori 001 Bygninger.

I tilknytning til aftalerne om den kommunale økonomi er det aftalt, af følgende levetider skal benyttes i balancen fra regnskab 2007 vedr. tekniske anlæg, maskiner, større specialudstyr og transportmidler:

Kategori	Eksempler	Levetid
Tekniske anlæg	Ledninger og stikledninger vedrørende vand	75 år (anskaffet før 1980) 100 år (anskaffet efter 1980)
	Ledninger og stikledninger vedrørende varme	35-40 år
	Forsinkelsesbassiner	50 år
	Pumpestationer	20 år
	Øvrige anlæg	20-30 år
Maskiner	Sneplove og fejmaskiner	10 – 15 år
	Asfalts-, beton- og mørtelmaskiner	
	Maskinelt udstyr til affaldshåndtering (pumper, luftrensere/ventilatorer m.m.)	
	Elektriske motorer/maskiner	
	Maskiner til storkøkkener, vaskerier, beskyttede værksteder og lignende	
Specialudstyr	Laboratorieudstyr	5-10 år
Transportmidler	Større lastbiler og busser Påhængsvogne bl.a. personbiler og handicapbiler	5-8 år

Dato: December II 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

003 Inventar – herunder computere og andet IT-udstyr

Til denne kategori hører forskellige former for inventar bl.a. kontormøbler, reoler, skolemøbler, hospitalssenge samt møbler og inventar i institutioner som daginstitutioner, plejehjem og –boliger. Inventar omfatter også telefaxer, scannere, kopimaskiner, computere og andet IT-udstyr, telefon- og kommunikationsanlæg. Til kategorien hører endvidere belysning, gardiner, persiener, gulvtæpper, service, billeder mv.

Endvidere omfatter denne kategori forskellige kunstgenstande eksempelvis malerier, skulpturer, bøger mv.

I tilknytning til aftalerne om den kommunale er det aftalt, af følgende levetider skal benyttes i balancen fra regnskab 2007 vedr. inventar – herunder computere og andet IT-udstyr:

Kategori	Eksempler	Levetid
IT	It og andet kommunikationsudstyr samt større servere	3 år
Inventar	Kontorinventar samt inventar på institutioner	3-5 år
Driftsmateriel	El- og vvs-udstyr Legepladsudstyr Værktøj Måleapparater og instrumenter	10 år

Dato: December II 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

004 Materielle anlægsaktiver under udførelse og forudbetalinger for materielle anlægsaktiver

Denne kategori benyttes til midlertidig placering af udgifter vedrørende forudbetalinger for materielle anlægsaktiver og omkostninger til materielle anlægsaktiver under udførelse. Beløbene opført under denne kategori skal fremgå af statusbalancen, men afskrivninger påbegyndes først, når aktiverne tages i brug, og beløbene under denne post overføres til en anden kategori under materielle anlægsaktiver (001-003). Er der f.eks. tale om løbende betalinger til opførelse af en folkeskole, overføres værdien fra denne kategori til 001 Bygninger, når skolen er opført.

IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER**005 Udgifter til udviklingsprojekter og andre erhvervede immaterielle anlægsaktiver**

Til denne kategori hører forskellige immaterielle anlægsaktiver erhvervet mod vederlag. Det kan bl.a. dreje sig om erhvervede patenter, rettigheder eller licenser til software. Det bemærkes, at internt oparbejdede immaterielle aktiver ikke skal indregnes i anlægskartotek og balance, medmindre anlægsaktivet er centralt og væsentligt for opgavevaretagelsen og kan opgøres pålideligt.

MATERIELLE OMSÆTNINGSAKTIVER**006 Varebeholdninger/-lagre**

Til denne kategori hører forskellige typer af varebeholdninger f.eks. til brug i produktionen af serviceydelser. Et krav for at indregne varebeholdninger og -lagre i anlægskartoteket er, at der er tale om større eller væsentlige varebeholdninger, hvor varerne forbruges i et andet regnskabsår end de er anskaffet i, og det derfor af hensyn til bedømmelsen af regnskabet, er vigtigt, at der sker en periodisering af udgifterne i takt med forbruget af varelageret.

Væsentlige varebeholdninger under denne kategori kan f.eks. omfatte større lagre på forsyningsområdet, mens det skal understreges, at mindre reservedelslagre ikke skal indregnes.

Alle kommunens varebeholdninger, der overstiger 1 mio. kr., skal indregnes. Varebeholdninger omfatter i den sammenhæng varekategorier, der registreres på samme funktion.

Dato: Juli 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

Varebeholdninger under 1 mio.kr. skal indregnes, såfremt der er væsentlige forskydninger i lagerets størrelse fra år til år, og hvis varelageret overstiger den af kommunen fastsatte bagatelgrænse. Hvorvidt en forskydning i lagerbeholdningen kan anses som væsentlig må afgøres på baggrund af en konkret vurdering, men skal dog hvile på et dokumenteret grundlag f.eks. den historiske udvikling i varebeholdningens størrelse.

Det er frivilligt at indregne varelagre på under 100.000 kr.

Bestemmelsen gælder for alle typer af varelagre, dvs. produktionslagre (varen indgår i et produktionsforløb), beredskabslagre og omkostningsvarer (varen bearbejdes ikke og ejes ikke med henblik på videresalg).

Der afskrives ikke på denne kategori (jf. afsnit 3.3).

Dato: December II 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

007 Grunde og bygninger bestemt til videresalg

Til denne kategori hører forskellige grunde og bygninger, som kommunen besidder med videresalg for øje. Det kan f.eks. dreje sig om udstykningsarealer. Ved beslutning om at sælge et aktiv, som hidtil har været kategoriseret som et anlægsaktiv – eksempelvis en bygning, der har været anvendt til daginstitution – skal der ske en omkategorisering af aktivet.

Der afskrives ikke på denne kategori (jf. afsnit 3.3).

8.2.2 Anlægskartotekets cifferstreng

Anlægskartoteket udgør et selvstændigt registreringsystem og er dermed ikke direkte integreret i den autoriserede kontoplan. Aktiverne registreres i anlægskartoteket ved anvendelse af en cifferstreng/et kontonummer, som indeholder en henføring til funktionsniveau i den autoriserede kontoplan. Cifferstrengen indeholder forskellige oplysninger om det enkelte aktiv og består af i alt 15 cifre.

De tre første cifre henviser til kategorien af aktivet. Fjerde og femte ciffer er reserveret til en frivillig underopdeling af aktivets type. Som nævnt ovenfor er det frivillig at foretage en yderligere opdeling i typer af aktiver end den fastsatte kategorisering. F.eks. kan 001 Bygninger opdeles i bygninger til serviceformål, administrationsbygninger og offentlige anlæg. Ligeledes kan 006 Varebeholdninger/-lagre opdeles i varelagre efter område f.eks. forsyningsområdet, sygehusområdet osv. eller efter varetype. Sjette ciffer henviser til hovedkontoniveau og syvende og ottende til hovedfunktionsniveau. Niende og tiende ciffer omfatter funktionsniveau. Elfte ciffer angiver ejerforholdet og cifrene tolv til og med femten henviser til omkostningsstedet.

• Kategorisering af aktivet (jf. ovenfor)	2 cifre
• Yderligere frivillig opdeling	3 cifre
• Hovedkonto	1 ciffer
• Hovedfunktion	2 cifre
• Funktion	2 cifre
• Ejerforhold ¹	1 ciffer
• Omkostningssted ²	4 cifre

---

¹ Autoriseret ved andre ejerforhold end egne.

² Omkostningssted er autoriseret på områderne daginstitutioner, skolefritidsordninger og folkeskoler.

Dato: 28. februar 2007

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	
															Kategori/type af aktiv
															Yderligere opdeling
															Hovedkonto
															Hovedfunktion
															Funktion
															Ejerforhold
															Omkostningssted ³

Når det enkelte aktiv registreres i anlægskartoteket, skal det som minimum henføres til den funktion, som aktivet tilhører. Hvor omkostningssted er autoriseret, skal der endvidere ske henføring hertil.

For aktiver, der benyttes til flere forskellige formål, angives det funktionsnummer, som aktivet primært benyttes til.

Kommunen kan vælge at lade aktiver tilhørende selvejende institutioner, der har indgået en driftsoverenskomst med kommunen, fremgå af anlægskartoteket. Her angives ejerforhold 2. Aktiverne skal dog fremgå af kommunens balance.

Ovenstående 15 cifre udgør det *autoriserede* kontonummer for anlægskartoteket. Kommunen kan dog vælge en anden rækkefølge for de anførte dimensioner i cifferstrengen. Det vil herudover være hensigtsmæssigt at henvise til det enkelte aktiv.

8.2.3 Oplysninger til anlægskartoteket

I anlægskartoteket skal anføres forskellige oplysninger om *det enkelte aktiv*. Det drejer sig om følgende 8 værdier⁴:

- kostpris
- årets afskrivninger
- akkumulerede afskrivninger
- årets nedskrivninger
- akkumulerede nedskrivninger
- årets opskrivninger
- akkumulerede opskrivninger
- den bogførte værdi⁵

³ Gælder kun de områder, hvor omkostningssted er autoriseret. Herudover vil det være frivilligt at henføre aktiver til omkostningssted. På områder, hvor kommunen ikke opererer med omkostningssted, angives nien- de til og med tolvte ciffer med 0'er.

⁴ En definition af de enkelte begreber findes bagest i dette kapitel

⁵ Den bogførte værdi beregnes på baggrund af de ovenstående værdier.

Dato: 14. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Herudover kan anføres:

- eventuel scrapværdi
- afskrivningsgrundlaget⁶

For *omsætningsaktiver* skal anføres tilsvarende oplysninger. Scrapværdi, afskrivningsgrundlag og afskrivninger er dog ikke relevante for omsætningsaktiver.

De 8 første værdier skal for de 7 autoriserede kategorier af aktiver registreres i ovennævnte rækkefølge, dvs. kostpris, årets afskrivninger, akkumulerede afskrivninger, årets nedskrivninger, akkumulerede nedskrivninger, årets opskrivninger, akkumulerede opskrivninger og den bogførte værdi. Hvis en værdi ikke er relevant for et givent aktiv, anføres i stedet 0'er. Det er frivilligt at indberette scrapværdier og afskrivningsgrundlag. Hvis de indberettes skal scrapværdien indberettes som værdi nr. 9 og afskrivningsgrundlaget som værdi nr. 10.

Hvis kommunen ønsker at tilgodese andre formål, og derfor ud over anskaffelsværdien registrerer f.eks. genanskaffelses- eller realisationsværdi i anlægskartoteket, places disse værdier i forlængelse heraf. Registreringen af disse yderligere værdier end den historiske anskaffelsespris tilrettelægges af kommunen selv. Eksempelvis er det sandsynligt, at kommunen alene på udvalgte områder ønsker at følge det fremtidige investeringsbehov og derfor på disse afgrænsede områder også anfører genanskaffelsværdien i anlægskartoteket. Det er imidlertid vigtigt, at f.eks. genanskaffelsværdi og realisationsværdi først følger efter registreringen af de øvrige værdier.

For at sikre en ensartet indberetning af ovenstående oplysninger skal kommuner anvende følgende fortegn for de forskellige oplysninger. Kostprisen, den bogførte værdi, afskrivningsgrundlaget og eventuelle opskrivninger angives alle som en positiv værdi (ingen fortegn) Afskrivninger og eventuelle nedskrivninger angives derimod med negativt fortegn. Scrapværdien vil altid antage en positiv værdi, dvs. at kommunen forventer at kunne sælge aktivet efter en tidsbegrænset ejerperiode.

I de tilfælde, hvor det forventes, at der vil være udgifter forbundet med at afhænde aktivet optages en bemærkning herom i anlægskartoteket. Et aktiv må ikke antage en negativ scrapværdi.

Oplysningerne fra anlægskartoteket kan bogføres i kommunens økonomisystemer og danne grundlaget for omkostningsregnskaber. Anlægskartoteket indeholder således nødvendige oplysninger til brug for omkostningskalkulation (jf. kapitel 9) og er et vigtigt værktøj, hvis kommunen ønsker at vurdere og sammenligne omkostningerne på forskellige løsninger af en given opgave.

---

⁶ Afskrivningsgrundlaget er ligeledes en konstrueret værdi.